ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ

ՓՈՐՁԱԳԵՏՆԵՐԻՑ

ԱՆՎՃԱՐ

Գրքույկը ստեղծվել է հատուկ փորձագիտական խմբի կողմից՝ օժանդակելու Ձեր ֆինանսական կայունությանը: Գրքույկում ներկայացված են Ձեր գումարը կառավարելու օգտակար խորհուրդներ:

***

Գրքույկը բացառապես տեղեկատվական բնույթի է: ՀՀ կենտրոնական բանկի ջանքերով մշակված գրքույկում ներառվել է ամբողջական, հավաստի և արդիական տեղեկատվություն:

Այնուամենայնիվ, ՀՀ կենտրոնական բանկը չի երաշխավորում և պատասխանատվություն չի կրում ներկայացված տեղեկատվության թյուրըմբռնման, դրա օգտագործման արդյունքում ուղղակի կամ անուղղակի կրած հետևանքների, ինչպես նաև պարունակվող տեղեկատվության հիման վրա Ձեր կայացրած ցանկացած որոշման կամ գործողության համար:

ՀՀ կենտրոնական բանկը պատասխանատվություն չի կրում նաև գրքույկում մատնանշված կամ Բանկի կողմից առաջարկվող ծառայություններից օգտվելու նպատակահարմարության համար:

Գրքույկում վետեղված տեղեկատվությունը ունի զուտ խորհրդատվական բնույթ, շահառուներին օժանդակելու նպատակ, բայց որևէ կերպ չի կարող ընկալվել որպես կատարման համար պարտադիր կամ դիտվել որպես հաճախորդին պարտավորեցնող կամ ուղղորդող:

Գրքույկում կան այլ կայքէջերին հղումներ, որոնց տեղեկատվության բնույթը, բովանդակությունը և հասանելիությունը ՀՀ կենտրոնական բանկի վերահսկողության շրջանակից դուրս են:

Ֆինանսական խորհուրդներ փորձագետներից

Ինչպե՞ս օգուտ քաղել բանկային առաջարկներից

Բանկային քարտ 3
Ավանդ 7
Հիփոթեք 11

Ինչի՞ն է պետք ուշադրություն դարձնել ծախսելիս

Սպառողական վարկեր 15
Տոկոս 19
Երաշխավոր 21
Վարկային պատմություն 23
Ֆինանսական խարդախություններ 25
Ֆինանսական համակարգի հաշտարար 27

Փողի կառավարման փորձված խորհուրդներ

Խնայողության «ոսկե կանոն». 29
Ուսման ֆինանսավորում 31
Խնայողության կանոն - 10/90 33
Վարկի կանոն - 30/70 35
Ավտովարկի կանոն - 20/4/10 37
Հիփոթեքի կանոն – 30/3 39

Վերջաբան 41

Օգտակար կապ 42

Ինչպե՞ս օգուտ քաղել բանկային առաջարկներից

Բանկային քարտ

Հնարավորությունները

- Հաշվի մնացորդի ստուգում
- Փողերի 24-ժամյա օգտագործման հնարավորություն
- Փոխանցումների ստացում
- Քարտը կորցնելու դեպքում փողի պահպանում
- Ձեր պահանջով ամեն ամիս կոմունալ վճարումների ավտոմատ ձևով կատարում բանկի կողմից
- Հաշվին մուտքերի ու ելքերի հիման վրա վարկի ստացում

Ինտերնետ բանկինգ (առցանց/ օնլայն) ծառայությունով կարող եք կոմունալ վճարումները կատարել Ձեզ հարմար տեղից և ժամի՝ համակարգչով կամ հեռախոսով:

Ապահովություն

Մի՛ պահեք PIN կոդը ու քարտը նույն տեղում

Քարտի գողության կամ կորստի դեպքում միանգամից կանգահարեք Ձեր բանկ և խնդրեք արգելափակել քարտը, հակառակ դեպքում Ձեր գումարը կարող է օգտագործվել:

Մի՛ թույլ տվեք, որ վճարում կատարելիս քարտը Ձեր տեսադաշտից հեռու տանեն

Գաղտնի պահեք քարտի երկու կողմերի տվյալները, որպեսզի այլ անձինք Ձեր փողերը օգտագործել չկարողանան:

Մի՛ մուտքագրեք Ձեր քարտի տվյալները համակարգչում, *եթե կայքի հասցեն չի սկսվում https://-ով, կամ* 🔒*secure -ով.*

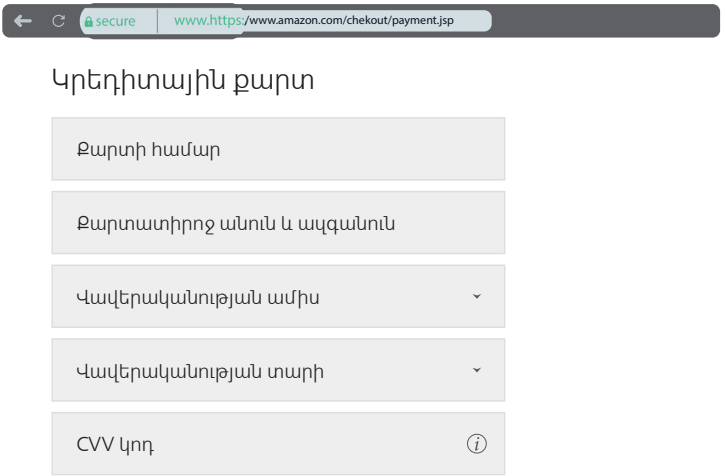

Նշումներ

Նշումներ

Ավանդ

Հնարավորությունները

- Տոկոսային եկամտի ստացում
- Գնաճի ազդեցության կրճատում ստացվող տոկոսների հաշվին
- Ավանդին գումար ավելացնելու և հանելու հնարավորություն
- Ավանդի հաշվին վարկ ստանալու հնարավորություն

Խնայեք այն արժույթով, որով հաճախ եք ծախսեր անում: Եթե դրամով եք շատ ծախսում՝ խնայեք դրամով:

Ստացված տոկոսագումարը հարկվում է 10% եկամտահարկով:

Տեսակներ

	Ցպահանջ ավանդ	*Ժամկետային ավանդ*
Տարեկան տոկոս	*Միջին*	*Բարձր*
Ժամկետ	*Ըստ Ձեր պահանջի*	*Ֆիքսված*
Հաշվին մուտք և ելք	✓	*x**

* Ձեր փողը բանկից կարող եք վերցնել երբ ուզեք, բայց չեք ստանա տոկոսագումար, եթե խախտեք ժամկետը:

Ինչքան հաճախ է տոկոսագումար ավելանում Ձեր ավանդին (*կապիտալացվում*), այնքան ավելի ձեռնտու է Ձեզ:

Օրինակ

Ենթադրենք՝ ամսական ստանում եք **200 000** ՀՀ դրամ, որից **100 000** ՀՀ դրամը կարողանում եք խնայել: Որքա՞ն գումար կունենաք մեկ տարի անց՝ փողը տարբեր ձևերով խնայելու դեպքում.

	Փողը պահել տանը	*Փողը պահել քարտին* (Ցպահանջ ավանդ)	*Փողը ավանդ դնել* (Ժամկետային ավանդ)
Տարեկան տոկոսադրույք	x	*6%*	*11%*
Գումար	*1,200,000*	*1,233,556*	*1,262,387*
Փողի ավելացում և կանխիկացում	✓	✓	*Պայմանագրային*

Ապահովություն

Բանկերի հանդեպ վստահությունը ապահովելու համար Կենտրոնական բանկը հիմնադրել է Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամ: Ձեր ավանդները երաշխավորված են՝

- ✓ Դրամով ավանդ՝ մինչև **10 մլն** ՀՀ դրամ
- ✓ Արտարժույթով ավանդ՝ մինչև **5 մլն** ՀՀ դրամ:

Եթե ունեք 10 մլն ՀՀ դրամից ավելի խնայողություն, կարող եք ներդնել տարբեր բանկերում՝ ապահովագրելով ողջ գումարը:

Բանկը իրավունք չունի առանց Ձեր համաձայնության կամ դատարանի որոշման Ձեր կամ Ձեր ունեցած փողերի մասին որևէ տեղեկատվություն տրամադրել ոչ հարկային մարմիններին, ոչ էլ անգամ Ձեր բարեկամներին:

Նշումներ

Հիփոթեք

Հնարավորություններ և տեսակներ

Հիփոթեքային վարկը տրվում է անշարժ գույք (տուն, հողամաս) գնելու, վերանորոգելու կամ կառուցելու համար: Կախված Ձեր նպատակից և կարգավիճակից՝ կան հետևյալ հնարավորությունները.

- **Երիտասարդ ընտանիքների համար ծրագրեր**
  Մինչև 35 տարեկան երիտասարդ ամուսինների և միայնակ ծնողների համար:
- **Նորակառույց բնակարաններ գնելու ծրագրեր**
  Նորակառույց բնակարան գնելիս Ձեր աշխատավարձի եկամտային հարկի հաշվին մասամբ կմարվի հիփոթեքային վարկը:
- **Ակգային հիփոթեքային ընկերության նախագծեր**
  Նախատեսված է միջին եկամուտ ունեցող ՀՀ քաղաքացիների համար:
- **Շրջակա միջավայրի պահպանում**
  Էներգիա խնայելու համար լուսավորության, ջերմամատակարարման բարելավման, բնակարանի ջերմամեկուսացման և նման այլ նպատակներին ուղղված վարկեր:
- **Կառույցի առաջարկներ**
  Անկախ ծրագրային վարկերից՝ բանկերն ունենում են իրենց վարկային առաջարկները:

Ավելի ձեռնտու է մինչև վարկ վերցնելը կուտակել տան արժեքի մեծ մասը:

Օրինակ

Ենթադրենք՝ ցանկանում եք գնել բնակարան, որն արժե **15 մլն** ՀՀ դրամ: Դուք ունեք **4.5 մլն** ՀՀ դրամ: Ձեր ընտանիքի ընդհանուր եկամուտը հաշվի առնելով՝ կարող եք ամեն ամիս վարկից մարել **120,000** ՀՀ դրամ: Սակայն այդ 120,000 ՀՀ դրամը խնայելով բանկում՝ **2 տարի** անց կունենաք տան արժեքի 50%-ը, ինչը կօգնի Ձեզ ի վերջո խնայել 13 մլն ՀՀ դրամ և 9 տարի.

	X	✓
Կանխավճար	*30%*	*50%*
Խնայողություն	*4,500,000*	*7,500,000*
Վարկի գումար	*10,500,000*	*7,500,000*
Վարկի տոկոս	*18,130,742*	*5,028,716*
Վարկը մարելու տարիներ	*20*	*9*

Ապահովություն

Քանի որ հիփոթեքային վարկը երկարատև է, շատ կարևոր է տրամադրվող վարկի արժույթը: Վարկը մարելու տարիների ընթացքում փոխարժեքի (կուրսի) փոփոխման հետևանքով Դուք կարող եք կրել մեծ կորուստներ:

Փորձագետները խորհուրդ են տալիս վարկը վերցնել այն արժույթով, որով ստանում եք Ձեր հիմնական եկամուտը:

Վարկ՝ 13%

Օրինակ

Հարևաններ Ստեփանին ու Գուրգենին անհրաժեշտ էր գումար: Նրանք վարկ վերցրին տարեկան **18%**-ով: Վերցնելու պահին դոլարի փոխարժեքը (կուրսը) **500** ՀՀ դրամ էր: Երկուսն էլ նույն չափով վարկ էին ստացել՝ Ստեփանը՝ **500,000** դրամ, իսկ Գուրգենը՝ **1000** դոլար:

Մարման հենց առաջին ամսից դոլարի փոխարժեքը (կուրսը) բարձրացավ՝ դառնալով **550** ՀՀ դրամ: Մեկ տարի անց համեմատելով՝ նրանք պարզեցին, որ Գուրգենը **59,000** դրամ ավելի է վճարել, քան Ստեփանը:

	Վարկ	*Տոկոս (18%)*	*Ընդհանուր տարեկան վճար (1 ԱՄՆ դոլար = 550 ՀՀ դրամ)*
Ստեփան	*500,000 դրամ*	*90,000 դրամ*	*590,000 դրամ*
Գուրգեն	*1,000 դոլար*	*180 դոլար*	*649,000 դրամ*
	Կորուստ		***59,000 դրամ***

Դժվար է կանխատեսել փոխարժեքի (կուրսի) փոփոխությունը, ուստի կորուստներից խուսափելու համար վարկը վերցրեք Ձեր եկամտի արժույթով:

Նշումներ

Ինչի՞ն է պետք ուշադրություն դարձնել ծախսելիս

Սպառողական վարկեր

Հնարավորությունները

- Առևտրի իրականացում
- Մտածելու ժամանակի ընթացքում վարկից հրաժարվելու հնարավորություն՝ առանց լրացուցիչ ծախսերի
- Մինչև **10 մլն** ՀՀ դրամ վարկի ժամկետից շուտ մարում՝ առանց տույժ/տուգանքների

Սպառողական վարկերը տրամադրվում են միայն ՀՀ դրամով:

Տեսակներ

Սպառողական վարկի անվանումից կարելի է կռահել՝ ինչ նպատակի պետք է այն ծառայի.

- ✓ **Ապառիկ՝** կենցաղային գնումներ,
- ✓ **Ավտովարկ՝** մեքենայի ձեռքբերում,
- ✓ **Ուսումնական վարկ՝** ուսման վճար,
- ✓ **Ոսկու գրավով վարկ՝** տարբեր ծախսեր,
- ✓ **Օվերդրաֆտ՝** տարբեր ծախսեր:

Օվերդրաֆտը* հնարավորություն է տալիս ծախսելու ավելի գումար, քան իրականում կա Ձեր քարտին: Օվերդրաֆտ ստանալու երաշխիքներ կարող են լինել՝

- Աշխատավարձը,
- Լավ վարկային պատմությունը,
- Քարտին եղած գումարը,
- Ձեր հաշվի մուտքերն ու ելքերը,
- Ավանդը:

*Օրինակ**

Ենթադրենք՝ ցանկանում եք գնել լվացքի մեքենա, որն արժե 281,900 ՀՀ դրամ: Այդքան մեծ գումարով խանութ գնալու փոխարեն քարտին մուտքագրում եք 282,000 ՀՀ դրամ և վերցնում Ձեվ հետ: Դրամարկղում վճարելիս Ձեվ շահավետ առաջարկ են անում. լրացուցիչ 200 ՀՀ դրամով գնել 1 կգ լվացքի փոշի: Դուք համաձայնում եք՝ հիշելով, որ քարտին կա 282,000 ՀՀ դրամ: Պակասում է ընդամենը 100 ՀՀ դրամ: Եթե օգտվում եք օվերդրաֆտից, Ձեր քարտին ունենալով **282,000** ՀՀ դրամ, կարող եք վճարել **282,100** ՀՀ դրամ՝ բանկի կողմից 100 ՀՀ դրամ հավելյալ վարկավորման միջոցով:

Ապահովություն

Պայմանագիր կնքելիս հաշվի առեք հետևյալ կետերը՝

○ Փաստացի տոկոսադրույք	Համեմատեք տարբեր վարկեր, վերցրեք ամենացածր տոկոսովը:
○ Վարկի արժույթ	Ընտրեք ՀՀ դրամը, եթե Ձեր հիմնական ստացած եկամուտը դրամով է:
○ Մարման գրաֆիկ	Ձեռնտու է մայր գումարի հավասարաչափ նվազեցումով մարումը:
○ Վարկի տրամադրման ձև	Վերցրեք կանխիկ՝ կանխիկացման տոկոսագումարներից խուսափելու համար:
○ Տույժ/ տուգանքներ	Հարցրեք և՛ ուշացնելու, և՛ ժամկետից շուտ մարելու տույժերի մասին:

✓ **Մի՛ ստորագրեք փաստաթղթեր՝ առանց կարդալու**

- Կարդացեք կամ խնդրեք աշխատողին բացատրել փաստաթղթերի բովանդակությունը, որոնք պետք է ստորագրեք:
- Ստուգեք, որ Ձեվ ներկայացված պայմանները համապատասխանեն պայմանագրում նշվածներին:
- Պահեք պայմանագրի Ձեր օրինակը:

✓ **Մի՛ տարվեք վարկ ստանալու հեշտ պայմաններով**

Ինչքան հեշտ են վարկ ստանալու պայմանները, այնքան ավելի թանկ է լինելու վարկը: Բանկը վարկ տրամադրելիս այն հետ չստանալու ռիսկ է կրում: Որքան ավելի շատ տվյալներ է բանկը Ձեվնից ստանում, այնքան ավելի վստահ է լինում, որ Դուք կկարողանաք փակել պարտքը ու ավելի քիչ վճարներով է տրամադրում վարկը:

Ինչքան ավելի քիչ փաստաթղթեր են Ձեվնից պահանջում վարկ տալու համար, այնքան ավելի թանկ է լինելու վարկը:

✓ **Մի՛ գցեք վարկի մարման կտրոնները**

Կտրոնները կարևոր են վարկի մարման ապացույցներ ունենալու համար:

✓ **Մի՛ վերցրեք Ձեվ պետք եղած գումարից ավելի**

Վարկը տոկոսով պարտք է, որի չափից շատ լինելու դեպքում կխրվեք պարտքերի մեջ:

Նշումներ

Տոկոս

Վարկ վերցնելիս հաճախ մեր հաշվարկները չեն համընկնում բանկի ներկայացրած թվերին: Փորձենք հասկանալ պատճառները:

Անվանական տոկոս

Անվանական տոկոսը Ձեզ տրամադրվող գումարի գինն է: Գրքույկներում և գովազդային պաստառներում բանկերը նշում են անվանական տոկոսը:

Փաստացի տոկոս

Վարկը Ձեզ տալու համար բանկը որոշ ծախսեր է կատարում վարկային դիմումը ուսումնասիրելու, գրավը գնահատելու և այլ ծառայությունների համար: Այդ պատճառով վարկի **անվանական** տոկոսին ավելանում են **լրացուցիչ ծախսեր,** որից հետո նոր ստացվում է **փաստացի** տոկոսը՝ վարկի իրական արժեքը:

Անվանական տոկոս + Լրացուցիչ վճարներ = Փաստացի տոկոս

Օրինակ

Ենթադրենք՝ Ձեզ պետք է **1,5 մլն** ՀՀ դրամի վարկ՝ **մեկ տարով:** Բանկն առաջարկում է տրամադրել վարկը **22%**-ով: Փաստացի տոկոսը պարզելու համար անհրաժեշտ է հաշվի առնել բոլոր ծախսերը.

Անվանական տոկոս՝ **22 %**

↓

Վարկի դիմումին ընթացք տալու վճար՝ **10,000**

↓

Վարկի դիմումի սպասարկման վճար՝ **15,000**

↓

Գրավի գնահատման ծառայության վճար՝ **15,000**

↓

Փաստացի տոկոս՝ **30,97 %**

Երաշխավոր

Բոլորիս ծանոթ իրավիճակ է, երբ մտերիմ ընկերը կամ բարեկամը խնդրում է դառնալ իր երաշխավորը՝ վարկ վերցնելու համար: Իսկ գիտե՞ք՝ ինչ է նշանակում երաշխավոր լինել.

- **Ձեր ծանոթի վարկի մարումը կարող է ընկնել Ձեր ուսերին**
  Եթե Ձեր ծանոթը չկարողանա մարել վարկը, ապա պարտքը վերադարձնելու եք Դուք: Գումար չունենալու դեպքում կկորցնեք Ձեր գույքը:

- **Դուք կարող եք վրկվել ինքներդ Ձեզ համար վարկ վերցնելու հնարավորությունից**
  Երաշխավորը նույնպես վարկառու է: Նշանակում է՝ Դուք արդեն ունեք վերցված վարկ, ուստի նոր վարկ վերցնելու դեպքում, հնարավոր է, Ձեզ անհրաժեշտ գումարից ավելի քիչ տան կամ մերժեն Ձեր դիմումը:

- **Ձեր վարկային պատմությունը կարող է «փչանալ»**
  Եթե Ձեր ծանոթը ուշացնի վարկի մարումը, բանկը Ձեր ծանոթի և Ձեր մասին տեղեկություն կուղարկի վարկային բյուրո, ինչի պատճառով կխաթարվի Ձեր վարկային պատմությունը:

Մի՛ վերցրեք Ձեր անունով վարկ ուրիշի համար:

Նշումներ

Վարկային պատմություն

ԱՔՌԱ վարկային բյուրոն գնահատում է, թե որքան վստահելի եք Դուք վարկը մարելու հարցում: Ձեր կողմից կատարվող կոմունալ վճարների, վարկի մարումների և երաշխավոր լինելու պատմությունները ուղարկվում են վարկային բյուրո:

Բանկը, ստանալով Ձեր թույլտվությունը, հարցում է կատարում վարկային բյուրոյին վճարումներ անելու Ձեր պատմության մասին: Դրանից ելնելով՝ փորձում է հասկանալ՝ որքան պարտաճանաչ ու վստահելի եք Դուք:

Ի դեպ, ինքներդ էլ կարող եք ստուգել Ձեր վարկային պատմությունը. անվճար՝ տարին մեկ անգամ, իսկ ավելիի դեպքում՝ վճարումով:

Դրական վարկային պատմությունը օգնում է ավելի հեշտ ու լավ պայմաններով ստանալ վարկը:

*Բանկը կարող է տեսնել միայն վերջին **5** տարիների Ձեր վարկային պատմությունը:*

Նշումներ

Ֆինանսական խարդախություններ

Եղեք կգոն, եթե.

- Կոկիկ հագնված, բարետես մի մարդ ժպտալով Ձեզ շատ եկամտաբեր առաջարկ է անում:
- Նամակ եք ստացել արտերկրից (ասենք՝ Նիգերիայից), որտեղ նշված է, որ Դուք մինչ օրս Ձեզ անհայտ տատիկի միակ ժառանգն եք և պետք է ուղարկեք Ձեր բանկային և անձնագրային տվյալները՝ կտակը ստանալու համար:

Ինչ անել նման դեպքում.

- Գաղտնի պահեք Ձեր անձնական տվյալները,
- Ձեռնտու առաջարկ անող անձից պահանջեք լիցենզիա,
- Զանգահարեք ՀՀ կենտրոնական բանկ՝

010 592 697

ստուգելու լիցենզիայի հավաստիությունը:

Լիցենզիա չունեցողների հետ գործարքներ մի կատարեք:

Նշումներ

Ֆինանսական համակարգի հաշտարար

Ինչ անել, եթե առաջացել է ինչ-որ խնդիր ֆինանսական կառույցի հետ.

1. **Գրավոր դիմում գրեք տվյալ կառույցին**
   Կառույցը պարտավոր է Ձեր բողոքին պատասխանել **10 օրում:** Եթե չի պատասխանում կամ համաձայն չեք պատասխանի հետ, կանգեք Ֆինանսական համակարգի հաշտարարին՝ **060 70 11 11:**

2. **Դիմեք Ֆինանսական համակարգի հաշտարարին (ՖՀՀ)**
   ՖՀՀ-ը **14 օրից** կտեղեկացնի՝ ինչ լուծում կարելի է ակնկալել՝ ***ԱՆՎՃԱՐ:***

3. **Դիմեք դատարան**
   Եթե համաձայն չեք ՖՀՀ որոշման հետ, կարող եք դիմել դատարան:

Դատարան *ներկայացված գործերը չեն կարող դիտարկվել* ***ՖՀՀ*** *կողմից, իսկ* ***ՖՀՀ****-ից* ***դատարան*** *՝ կարող են:*

Նշումներ

Փողի կառավարման փորձված խորհուրդներ

Խնայողության «ոսկե կանոն»

Ձեռնտու խնայողությունը պետք է.

○	Ձեվ փող բերի (եկամտաբեր)	Քարտը և ավանդը տոկոսագումար են բերում
○	Լինի Ձեր ձեռքի տակ (հասանելի)	Երբ ցանկանաք, քարտին կարող եք փող ավելացնել կամ հանել, ավանդի դեպքում՝ նույնպես, բայց կարող եք կորցնել տոկոսագումարները
○	Լինի առանց ռիսկի (ապահով)	Բանկում ունեցած Ձեր փողը երաշխավորված է. Դրամով՝ մինչև **10 մլն** ՀՀ դրամ, Արտարժույթով՝ մինչև **5 մլն** ՀՀ դրամ

Նշումներ

Ուսման ֆինանսավորում

Ո՞րն է ավելի ձեռնտու՝ ուսման վարկը, թե՞ մանկական ավանդը: Ենթադրենք՝ բուհի **4 տարվա** ուսման վճարը **1,5 մլն** ՀՀ դրամ է: Ուսման վարկի անվանական տոկոսադրույքը **10%** է, մանկական ավանդինը՝ նույնպես **10%**:

	Մանկական ավանդ	*Ուսման վարկ*
Սկզբնական գումար	*50,000*	*0*
Ամսական վճար	*10,000*	*22,760*
Տոկոս	*562,720 (կուտակված)*	*685,080 (վճարված)*
Ընդհանուր գումար	*1,572,720*	*2,185,080*
Պայմանագրի ժամկետ	*8*	*8*

Մանկական ավանդով ուսման ֆինանսավորումն ավելի ձեռնտու է՝

- ✓ Ժամկետ՝ **8** տարի,
- ✓ Ամսական ավելի ցածր վճար՝ ավանդի ավելացում՝ **10,000** ՀՀ դրամ, վարկի մարում՝ **22,760** ՀՀ դրամ,
- ✓ Ընդհանուր գումար՝ ավանդով՝ **1,572,720** ՀՀ դրամ, վարկով՝ **2,185,080** ՀՀ դրամ:

Նշումներ

Խնայողության կանոն – 10/90

Ըստ փորձագետների՝ գումար կուտակելու համար ստացված եկամտից նախ պետք է խնայել վաստակածի **10%**-ը, այնուհետև սկսել ծախսել:

Սխալ

Եկամուտ – *Ծախսեր* = *Խնայողություն*

Ճիշտ

Եկամուտ – *Խնայողություն* = *Ծախսեր*

100 % **10 %** **90 %**

Նշումներ

Վարկի կանոն – 30/70

Ըստ փորձագետների՝ վարկի ամսական մարումները չպետք է գերազանցեն Ձեր ամսական եկամտի 30 - 50% -ը: Հակառակ դեպքում խորհուրդ չի տրվում ընկնել վարկի բեռի տակ:

Ընդհանուր եկամուտ

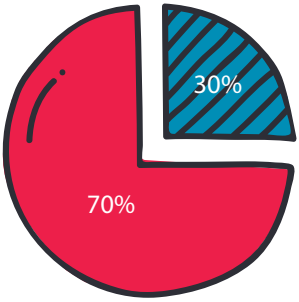

Ապրելու փող

Վարկի մարում

*Օրինակ**

Եթե Ձեր ամսական եկամուտը 200,000 ՀՀ դրամ է, վարկ կարելի է վերցնել, եթե ամսական մարումները 60,000 - 100,000 ՀՀ դրամի միջակայքում են:

Նշումներ

Ավտովարկի կանոն – 20/4/10

Փորձագետները խորհուրդ են տալիս մեքենան վարկով գնել, եթե.

	Ամսական 200,000 ՀՀ դրամ եկամտի դեպքում
Ունեք **20%** կանխավճար	✓ Ունեք 300,000 ՀՀ դրամ՝ որպես կանխավճար
Վարկի ամսական մարումը Ձեր ամսական եկամտի **10%**-ն է	✓ Վարկի ամսական վճարը 20,000 ՀՀ դրամ է
Ավտովարկը կարող եք մարել 4 տարում	✓ Մեքենան արժե 1,020,000 ՀՀ դրամ

Նշումներ

Հիփոթեքի կանոն – 30/3

Փորձագետները խորհուրդ են տալիս վարկով տուն գնել, եթե.

	Ամսական 200,000 ՀՀ դրամ եկամտի դեպքում
Հիփոթեքի ամսական մարումը Ձեր ամսական եկամտի **30%**-ն է	✓ Վարկի ամսական վճարը **60,000** ՀՀ դրամ է
Տան գինը ավելի քիչ է, քան Ձեր տարեկան եկամտի եռապատիկը	✓ Տունը արժե **7,200,000** ՀՀ դրամ

Տան գին < *3 x Տարեկան եկամուտ*

Կանխավճար՝ 10%

Նշումներ

Վերջաբան

Ներկայացված կանոնները պարտադիր օրենքներ չեն: Դրանք նպատակ ունեն օգնելու Ձեզ ֆինանսական որոշումներ կայացնելիս: Միջազգային փորձը ցույց է տալիս, որ այս խորհուրդներին հետևող մարդիկ չեն ունեցել ֆինանսական լուրջ խնդիրներ:

- ✓ Հավելյալ տեղեկատվության,
- ✓ Խորհուրդների,
- ✓ Հաշվիչների՝ ավանդային և վարկային,

Ամենաձեռնտու ֆինանսական ծառայությունը գտնելու և այլ գործիքներից օգտվելու համար կարող եք այցելել www.abcfinans.am կայք:

Օգտակար կապ

Կառույց	Հեռախոս	Կայք
ՀՀ կենտրոնական բանկ	010 592 697	www.cba.am
Առավել շահավետ ֆինանսական ծառայությունը գտնելու օգնական	–	www.fininfo.am
Ֆինանսներ բոլորի համար	010 592 697	www.abcfinance.am
Ֆինանսական կառույցների հետ խնդիրների լուծման օգնական	060 70 11 11	www.fsm.am
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամ	010 592 664	www.adgf.am
Փոխարժեքների համեմատման և ընտրության օգնական	–	www.rate.am
Վարկային պատմության վերաբերյալ հարցեր ունենալու դեպքում	010 522 419	www.acra.am
Կենսաթոշակային համակարգի վերաբերյալ հարցեր ունենալու դեպքում	114	www.psac.am
Ավտոտրանսպորտային պատահարում տուժածների շահերի պաշտպանություն	010 58 00 32	www.paap.am
Պետական պարտատոմս ձեռք բերելու համար	060 700 235	www.mfe.am
ԽՍՀՄ ավանդների հետ կապված դիմել ՀՀ սոցապ նախարարություն	010 520 830	www.mlsa.am

Նշումներ

Նշումներ

fininfo
ՁԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ
ՏԵՂԵԿԱՏՈՒՆ

7 չափիր, 1 կտրիր:

Վարկերը,
վճարային քարտերը, դրամական
փոխանցումները և ավանդները
համեմատելու համար այցելեք

www.fininfo.am

abcfinance.am
ԱՅԲ ԲԵՆ ԳԻՄ ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ